

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Л.В. Смолій

« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

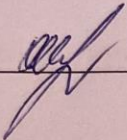
Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого рівня вищої освіти (бакалавр) спеціальності 051 *Економіка* освітньо-професійної програми *Економіка*. Умань: Уманський НУС, 2021. 20 с.

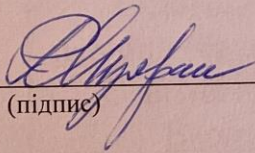
Розробники: Ревуцька А.О., доцент кафедри економіки, к. е. н., доцент

 Ревуцька А.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від «05» 08 2021 року № 15

Завідувач кафедри
економіки

(підпис)

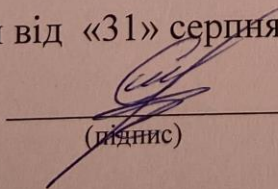
Р.П. Мудрак
(ініціали, прізвище)

«05» 08 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова

(підпис)

Л.В. Смолій
(ініціали, прізвище)

«31» 08 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>051 Економіка</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин -120		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма: <u>Економіка</u>	Лекції	
		22 год.	8 год.
		Семінарські	
		38 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Національна економіка» належить до обов'язкових дисциплін, а саме дисциплін професійної та практичної підготовки, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти.

Національна економіка – галузь економічної науки, що вивчає сукупність економічних та соціальних факторів і явищ, що обумовлюють формування й розвиток продуктивних сил і соціальних процесів у регіональній системі країни.

Мета вивчення дисципліни: здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері держави, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов національної економіки, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки на практиці.

Завдання дисципліни: засвоєння теорії національної економіки і регіонального розвитку, наукових засад національної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну й галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні навчальних дисциплін «Політична економія», «Історія економіки та економічної думки» та є необхідною для сприйняття подальших навчальних дисциплін «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Компетентності:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН9. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН1. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

Предмет і задачі курсу.

Сутність та основні ознаки національної економіки. Макро-, мікро- та мезорівень.

Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками.

Методологічні принципи та засоби дослідження і вирішення задач національної економіки: системності, науковості, діалектичної єдності, історичності, динамізму і безперервності, цілепокладання, збалансованості.

Основні економічні показники національної економіки. Система національних рахунків. Інтегральні показники національної економіки.

Моделі національних економік. Поняття «економічна система», основні елементи економічної системи, основні елементи національної економіки. Класифікації економічних систем суспільства. Формацийний та цивілізаційний підходи до виділення моделей національних економік.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Економічні теорії та їхні загальні положення.

Теорія меркантилізму. Теорія вільного підприємництва. Теорія історичної економіки. Теорія маржиналізму. Теорія економічної рівноваги. Теорія монетаризму. Теорія неолібералізму. Теорія інституціоналізму.

Українська школа інституціонального, історичного та неокласичного напрямів.

Базисні відносини та інститути національної економіки.

Система базисних відносин. Національно-громадянські відносини. Державно-політичні відносини. Соціально-економічні відносини.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки

Суспільні потреби як соціальна база добробуту. Добробут як соціально-економічне явище. Соціальні потреби, їх сутність та класифікація.

Національний продукт як виробнича база добробуту.

Теорії суспільного добробуту. Індивідуалістичний та інституціональний підходи до розуміння добробуту. Утилітарна теорія добробуту.

Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Основні характеристики соціально-ринкової економіки: економічна свобода, право власності, конкуренція, правові ринкові інституції, жорсткі бюджетні обмеження, передбачувана державна політика.

Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.

Державне регулювання праці, рівня життя населення та розвитку соціальної сфери: державне регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці, державне регулювання оплати праці, соціальний захист населення, регулювання доходів та споживання, державне регулювання розвитку сфери обслуговування населення.

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу

Поняття та склад потенціалу національної економіки. Національне багатство в системі економічного потенціалу. Нефінансові створені активи. Нефінансові нестворені активи. Фінансові активи (пасиви). Людський капітал.

Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Земельні ресурси. Мінерально-сировинні ресурси. Водні ресурси. Лісові ресурси. Природно-рекреаційні ресурси. Фауністичні ресурси.

Демографічний та трудовий потенціал. Основні показники демографічного потенціалу країни, абсолютні та відносні показники руху населення. Кількість безробітних, баланс трудових ресурсів, типи регіональних ринків праці в Україні.

Науково-технічний потенціал. Технологічні парки, бізнес-інкубатори.

Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс, національний інформаційний простір України, інформаційні технології.

Тема 5. Господарський комплекс національної економіки

Основи формування господарського комплексу. Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки. Характерні риси господарського комплексу. Основні підходи до виділення міжгалузевих комплексів та їх відповідні види.

Промисловий комплекс: паливно-енергетичний комплекс, металургійний комплекс, машинобудівний комплекс, хімічний комплекс, лісопромисловий комплекс.

Агропромисловий комплекс (АПК). Складоутворюючі групи галузей АПК: фондоутворюючі галузі, сільське господарство, переробні галузі, виробнича інфраструктура. Територіальна структура АПК (агропромисловий пункт, агропромисловий центр, агропромисловий куш, агропромисловий вузол).

Будівельний комплекс. Промисловість будівельних матеріалів. Цементна промисловість. Виробництво будівельної цегли.

Змістовний модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку

Національний ринок України і його проблеми.

Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки.

Спеціалізована ринкова інфраструктура.

Загальна ринкова інфраструктура.

Соціальна інфраструктура. Складові соціальної інфраструктури. Соціально-споживацький комплекс. Торгівля і громадське харчування. Житлово-комунальне господарство. Побутове обслуговування. Пасажирський транспорт і засоби зв'язку. Соціально-культурний комплекс.

Тема 7. Державність та державне управління економікою

Українська держава та її засади. Держава як єдність закону і влади. Державна влада. Законодавча влада. Законогартійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада. Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.

Місце держави в управлінні економікою.

Державне регулювання економіки (ДРЕ). Причини, що зумовлюють необхідність ДРЕ. Об'єкти ДРЕ. Суб'єкти ДРЕ. Мета, роль та функції ДРЕ. Методи ДРЕ: правові, адміністративні, організаційні, соціально-психологічні, протекціоністські, економічні.

Бюджетна, податкова, фінансово-кредитна, інвестиційна, інноваційна та інші напрями державної економічної політики.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок

Сутність демократії та її місце в самоуправлінні економікою. Демократія як фактор економічного трансформування.

Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця). Етапи становлення економічної свободи: поляризації капіталу, становлення механізму саморегулювання, деполіаризація капіталу, свободи (лібералізації) руху праці, капіталу, товару.

Економічний порядок як система узгоджених інтересів. Сутність національно-суспільної організації. Економічні інтереси в національній економіці. Узгодження інтересів суб'єктів національної і регіональної економіки. Система відносин власності в умовах ринку. Дотримання положень чинного законодавства. Поліпшення інституційних рамок умов.

Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки

Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу. Принципи економічного прогнозування. Класифікація і розроблення економічних прогнозів. Методи

прогнозування національної економіки. Етапи формування прогнозу. Перевірка (верифікація) функцій, призначених для прогнозу.

Індикативне планування національної економіки. Функції управління і методи планування. Завдання планування і види планів.

Тема 10. Структурна перебудова національної економіки

Сутність та види структурних пропорцій в економіці.

Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.

Капіталовкладення і реструктуризація основного капіталу, зайнятості та національного продукту. Параметри оптимізації структури національної економіки.

Макроекономічна структурна перебудова. Вертикальна промислова політика і проблеми структурних перетворень. Горизонтальна промислова політика.

Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки

Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні).

Сукупність показників оцінки рівня економічного розвитку. Інтегральний показник економічного розвитку.

Типи та способи економічного зростання. Фактори економічного зростання.

Система інституційних чинників економічного розвитку.

Інститути права, управління і власності. Інститути права. Інститут Конституції України. Інститут підконституційних законів. Інститут законодавчої влади. Інститут гарантійної влади. Інститут господарської влади. Інститут власності.

Концепція сталого розвитку та її характеристика. Умови досягнення сталого розвитку. Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні.

Тема 12. Сталий розвиток національної економіки

Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку. Аспекти забезпечення та сприйняття сталого розвитку: політико-правовий, економічний, екологічний, соціальний, інформаційний.

Складові концепції сталого розвитку. Економічний підхід до концепції сталого розвитку. Соціальна та екологічні складові сталого розвитку.

Чинники сталого розвитку: конкурентоспроможність економіки країни, людські ресурси і освіта, інформаційно-технологічний чинник, ефективне державне регулювання.

Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство

Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки.

Форми і механізми інтеграції національної економіки у світове господарство. Вільні економічні зони: історія виникнення, цілі формування ВЕЗ та їх сучасний розвиток. Розподіл держав за об'єктами спеціалізації національної економіки.

Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів.

Вплив інтеграційних процесів на формування ринків товарів, послуг і капіталу.

Інституційні основи і форми економічної та політичної інтеграції України.

Принципи економічної інтеграції і внутрішні проблеми України.

Національні інститути економічної інтеграції. Інститут Верховної Ради України. Інститут Президента України. Інститут Кабінету Міністрів України.

Передумови і шляхи міжнародної економічної інтеграції.

Тема 14. Економічна безпека національної економіки

Сутність економічної безпеки. Основні принципи забезпечення економічної безпеки України. Складові економічної безпеки: макроекономічна, фінансова, зовнішньоекономічна, інвестиційна, науково-технологічна, енергетична, виробнича, демографічна, соціальна, продовольча безпека.

Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України.

Інституційні основи системи економічної безпеки.

Проблеми і пріоритети економічної безпеки України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі					
		л	п(с)	лб	інд	с.р		л	п(с)	лб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1													
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки													
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	10	2	4	-	-	4	10	1	-	-	-	9	
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	12	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	12	
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально ринкової економіки	10	2	4	-	-	4	10	-	1	-	-	9	
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу*	12	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	12	
Тема 5. Господарський комплекс національної економіки	12	2	4	-	-	6	12	1	-	-	-	11	
Разом за змістовим модулем 1	56	10	20	-	-	26	56	2	1	-	-	53	
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки													
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7	
Тема 7. Державність та державне управління економікою	10	2	4	-	-	4	10	1	1	-	-	8	
Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	6	-	2	-	-	4	6	-	1	-	-	5	
Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9	
Тема 10. Структурна перебудова національної економіки	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9	
Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	6	-	2	-	-	4	6	1	-	-	-	5	
Тема 12. Сталий розвиток національної економіки*	8	2*	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7	
Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	3	1	1	-	-	1	3	1	-	-	-	2	
Тема 14. Економічна безпека національної економіки	3	1	1	-	-	1	3	-	-	-	-	3	
Разом за змістовим модулем 2	64	12	18	-	-	34	64	6	3	-	-	55	
Всього годин	120	22	38	-	-	60	120	8	4	-	-	108	

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки			
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	4	-
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	4	-
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	4	1
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	4	-
5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки	4	-
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки			
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку	2	-
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою	4	1
8	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	2	1
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки	2	-
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки	2	-
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	2	-
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки	2	1
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	1	-
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки	1	-
	Всього	38	4

6. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки		
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками	4
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки Базисні відносини та інститути національної економіки	6
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.	4
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Водні ресурси. Лісові ресурси. Фауністичні ресурси.	6
5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки. Характерні риси господарського комплексу. Основні	6

	підходи до виділення міжгалузевих комплексів та їх відповідні види.	
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки		
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки.	4
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою Держава як єдність закону і влади. Державна влада. Законодавча влада. Законогарантійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада. Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.	4
8	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця).	4
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу.	6
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.	6
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні).	4
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку.	4
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки.	1
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України.	1
Разом		60

6. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна форма
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи становлення національної економіки		
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе Методологічні принципи та засоби дослідження і вирішення задач національної економіки: системності, науковості, діалектичної єдності, історичності, динамізму і безперервності, цілепокладання, збалансованості. Основні економічні показники національної економіки. Система національних рахунків. Інтегральні показники національної економіки. Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками	9
2	Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки Теорія меркантилізму. Теорія вільного підприємництва. Теорія	12

	історичної економіки. Теорія маржиналізму. Теорія економічної рівноваги. Теорія монетаризму. Теорія неолібералізму. Теорія інституціоналізму. Українська школа інституціонального, історичного та неокласичного напрямів. Базисні відносини та інститути національної економіки.	
3	Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки Національний продукт як виробнича база добробуту. Теорії суспільного добробуту. Індивідуалістичний та інституціональний підходи до розуміння добробуту. Утилітарна теорія добробуту. Засади соціально-ринкової економіки. Сутність соціально-ринкової економіки. Основні характеристики соціально-ринкової економіки: економічна свобода, право власності, конкуренція, правові ринкові інституції, жорсткі бюджетні обмеження, передбачувана державна політика. Інтереси і стимули у соціально-ринковій економіці.	9
4	Тема 4. Характеристика економічного потенціалу Національне багатство в системі економічного потенціалу. Нефінансові створені активи. Нефінансові нестворені активи. Фінансові активи (пасиви). Людський капітал. Природно-ресурсний потенціал. Класифікація природних ресурсів. Водні ресурси. Лісові ресурси. Фауністичні ресурси. Науково-технічний потенціал. Технологічні парки, бізнес-інкубатори. Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс, національний інформаційний простір України, інформаційні технології.	12
5	Тема 5. Господарський комплекс національної економіки Промисловий комплекс: паливно-енергетичний комплекс, металургійний комплекс, машинобудівний комплекс, хімічний комплекс, лісопромисловий комплекс. Агропромисловий комплекс. Будівельний комплекс. Основні фактори формування господарського комплексу національної економіки.	11
Змістовий модуль 2. Засади функціонування та регулювання національної економіки		
6	Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку Національний ринок України і його проблеми. Сутність і функціонування ринкової інфраструктури. Форми інфраструктури в сучасній ринковій економіці. Функції сучасної інфраструктури ринкової економіки. Спеціалізована ринкова інфраструктура. Загальна ринкова інфраструктура.	7
7	Тема 7. Державність та державне управління економікою Держава як єдність закону і влади. Місце держави в управлінні економікою. Державна влада. Законодавча влада. Законогартійна влада. Господарська влада. Правоохоронна влада. Судова влада. Верховенство права над законом і закону над владою. Недоторканність Конституції України.	8
8	Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок Сутність демократії та її місце в самоуправлінні економікою. Демократія як фактор економічного трансформування. Економічна свобода і її основи. Економічна свобода виробника (продавця) і споживача (покупця).	5
9	Тема 9. Програмування та прогнозування національної економіки Прогноз та прогнозування національної економіки. Сутність економічного прогнозування. Об'єкти макроекономічного прогнозу. Індикативне планування національної економіки. Функції управління і	9

	методи планування. Завдання планування і види планів.	
10	Тема 10. Структурна перебудова національної економіки Сутність та види структурних пропорцій в економіці. Стратегія структурних перетворень. Радикальні структурні зрушення.	9
11	Тема 11. Інституціональні чинники розвитку національної економіки Економічне зростання як категорія національної економіки. Теоретичні моделі економічного розвитку (неокейнсіанські, неокласичні та інституціональні). Інститути права, управління і власності. Інститути права. Інститут Конституції України. Інститут підконституційних законів. Інститут законодавчої влади. Інститут законодавчої влади. Інститут гарантійної влади. Інститут господарської влади. Інститут власності.	5
12	Тема 12. Сталий розвиток національної економіки Сутність концепції сталого розвитку. Принципи концепції сталого розвитку. Аспекти забезпечення та сприйняття сталого розвитку: політико-правовий, економічний, екологічний, соціальний, інформаційний. Складові концепції сталого розвитку. Економічний підхід до концепції сталого розвитку. Соціальна та екологічні складові сталого розвитку.	7
13	Тема 13. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Світове господарство: структура, тенденції розвитку. Показники відкритості економіки. Тенденції розвитку світових інтеграційних процесів. Вплив інтеграційних процесів на формування ринків товарів, послуг і капіталу.	2
14	Тема 14. Економічна безпека національної економіки Правова база, що регламентує забезпечення економічної безпеки України. Інституційні основи системи економічної безпеки. Проблеми і пріоритети економічної безпеки України.	3
	Разом	108

7. Індивідуальні завдання

Заочна форма навчання

Індивідуальне завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи.

Метою написання контрольної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок, набутих студентом у процесі вивчення курсу. Контрольна робота демонструє ступінь опанування студентом навчального матеріалу, вміння самостійно осмислити і систематизувати навчальну інформацію, чітко, стисло і логічно викласти матеріал, обґрунтувати власну думку, зробити висновки.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» студент заочної форми навчання виконує контрольну роботу, яка складається з теоретичної (трьох питань) та практичної частини (задачі та 10 тестових завдань). Контрольну роботу виконується студентом самостійно протягом вивчення дисципліни «Національна економіка» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальних завдань, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Національна економіка» для студентів заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка», які входять до

методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні і практичні питання, правильно виконані тестові завдання.

8. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участю у практичних (семінарських) заняттях, при виконанні контрольної роботи, самостійній роботі з навчальною і спеціальною літературою.

Лекція є основною формою навчального процесу. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невирішені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях. Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причинно-наслідкові зв'язки, висувують шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, ділові ігри, презентації. Проблемні лекції – при читанні лекції студентам даються проблемні питання для самостійного розміркування, на які вони можуть відповісти в процесі лекції. Система питань у ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Робота в малих групах – використовуються з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкуванні. Семінари-дискусії (круглий стіл) – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Ділові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі. Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогножуючи наслідки кожного з них.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє

середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Національна економіка» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=93> В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів (практичних) занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікацією тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обов'язку навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни.

**Розподіл балів, присвоєваних студентам при вивченні
дисципліни «Національна економіка» (заочна форма навчання)**

Модуль 1														Контрольна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2											
14 балів					26 балів											
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	30	30	100
2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	2			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. Методичне забезпечення

1. Ревуцька А.О. Методичні рекомендації для підготовки до практичних (семінарських) занять з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Умань, УНУС. 2021р.

2. Ревуцька А.О. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальностей: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Умань, УНУС. 2021р.

3. Ревуцька А.О. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальностей: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Умань, УНУС. 2021р.

4. Ревуцька А.О. Робочий зошит з дисципліни «Національна економіка» для проведення практичних (семінарських) занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. / А.О. Ревуцька – Умань: «Візаві», 2019. – 70с. (*Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №89504 від 06.06.2019р. Літературний письмовий твір «Робочий зошит з дисципліни «Національна економіка».*)

5. Ревуцька А.О. Національна економіка. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» для студентів спеціальностей: 051 „Економіка”, 071 „Облік і оподаткування”, 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 „Маркетинг”, 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=93>

11. Рекомендована література

Базова література:

1. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: Навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 470 с.
2. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект – 2017. ПроООН, 2017. 112 с. Режим доступу: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf.
3. Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 512 с.
4. Чернявська О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ: Алерта, 2018. 502 с.
5. Національна економіка: Підручник. / За ред. проф., к. е. н. П. В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю. В., 2017. – 416с.
6. Пухтаєвич Г. О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2018. – 254с.
7. Економічна теорія : навч. посібник; вид. 2-ге допов. та перероб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. Умань: Сочінський, 2018, 720с. (41,73 д. арк., у т.ч. автору належить 4,1 д. арк.) Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 14/18-Г-2090 від 28.11.2007). (*Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 68458 від 04.10.2019 р. Літературний письмовий твір «Навчальний посібник «Економічна теорія».*)
8. Національна економіка: Підручник. / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2018. – 416 с.

Допоміжна література:

9. Ревуцька А.О. Реформування відносин власності в аграрній сфері економіки України: моногр./А.О.Ревуцька. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2016. – 204с.
10. Revutska, A., Smoliy, L., Shchetyna, M., Pivtorak, M., and. Prediction Investment Support for Agriculture of Ukraine. Proceedings of the 33th International Business Information Management Association Conference (IBIMA): 10-11 April 2019, Granada, Spain. URL: <https://ibima.org/accepted-paper/prediction-investment-support-for-agriculture-of-ukraine/> (Scopus)
11. Revutska, A., Haidai, O., Danylenko, A., Vuychenko, M., and. Strategic Impact of Investments on Economic Development of Ukraine. Proceedings of the 33th International Business Information Management Association Conference (IBIMA): November 13-14, 2019, Madrid, Spain URL: <https://ibima.org/accepted-paper/strategic-impact-of-investments-on-economic-development-of-ukraine/#> (Web of Science), (Scopus)
12. Revutska, A., Novak I., Demianyshyna O., Ermakov O. Digitalization as a vector of technological changes of Ukraine. International journal of scientific & technology research volume 9, ISSUE 01, January 2020. p.3429-3434 (Scopus)
13. Ревуцька А., Бурляй А., Бурляй О., Смолій Л., Клименко Л. Організаційно-економічні ризики екологізації сільського господарства. Економіка сільського господарства та ресурсів: Міжнародний науковий електронний журнал, 7 (1) 2021р., с.96-114 <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.01.06> (Web of Science).
14. Ревуцька А.О. Історичний аспект трансформаційних процесів в аграрному секторі та його наслідки для України. // Науковий журнал «Причорноморські економічні студії», Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій № 14. - 2017р. С.5-9
15. Ревуцька А.О. Смолій Л.В., Бурляй А.П. Сучасні агроформування та їхня роль у розвитку аграрної сфери економіки України. Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Т. 22. Вип. 3(56). Серія «Економіка». 2017. С. 58-62. URL: http://visnyk-ou.od.ua/journal/2017_22_3/13.pdf
16. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Диверсифікація діяльності сільськогосподарських підприємств як інструмент підвищення їх інвестиційної привабливості. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. № 22. URL: www.global-national.in.ua
17. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Особливості формування стратегії розвитку підприємств в умовах невизначеності. 2018. Вип. №2 (13). URL: <http://easterneurope-ebm.in.ua>
18. Ревуцька А.О., Смолій Л.В. Забезпечення стійкого фінансового стану переробних підприємств АПК на основі оптимізації структури капіталу. Східна Європа: економіка, бізнес та управління, № 3 (20), 2019, С. 348-356. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/20_2019/54.pdf
19. Ревуцька А.О., Смолій Л.В. Сучасний стан і розвиток сільськогосподарської кооперації в контексті глобалізації: зарубіжний досвід для України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія міжнародні економічні відносини та світове господарство, випуск 25, частина 2, 2019., с. 87-91.
20. Ревуцька А.О., Фротер О.С. Ефективність функціонування аграрних формувань як джерело їх соціальної відповідальності. Збірник наукових праць Уманського НУС. Випуск 95 Частина 2 2019, с. 185-197.
21. Ревуцька А.О. Організаційно-економічний механізм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності в аграрному секторі економіки України. Збірник наукових праць Уманського НУС, Вип. 96, 2020, С. 68-75.
22. Ревуцька А.О., Бурляй А.П. Основні напрями державної підтримки екологізації сільського господарства. // Науковий збірник Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. Вип. 2 No 16 (2020), С. 178-188.
23. Буряковський В. В. Національна економіка: навч. посібник / Дніпропетровський національний ун-т. – Д. : Наука і освіта, 2016.
24. Ватаманюк З.Г., Панчишин С.М. та ін. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Навч. посіб. – К.: Альтернатива, 2017. – 607 с.

25. Дітківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2016. – 209 с.
26. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка): Навч. посіб. / за заг. ред. Мочерного С. В. – Львів: Новий світ-2000, 2016. – 480 с.
27. Ковальчук В.М. Структурна перебудова національної економіки в контексті інноваційного розвитку. К., 2017 – 240 с.
28. Конкурентна політика держави в умовах трансформації національної економіки: Монографія/ за ред. В.Лагутіна. – К.: КНТЕУ, 2018 – 308 с.
29. Конкурентоспроможність економіки України: стан та перспективи підвищення/ За ред. І.В.Крючкової. – К.: Основ, 2018. – 488 с.
30. Тищенко О. П., Никифоров А. Є., Куценко Т. Ф., та ін. Національна економіка: тексти лекцій / А.Г. Савченко (заг.ред.). – К. : КНЕУ, 2017.

12. Інформаційні ресурси:

Наукові ресурси:

1. Бібліотечний інформаційно-освітній портал. URL: <http://libportal.org.ua/>
2. Виртуальная электронная библиотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>
3. Електронні каталоги бібліотек України URL: <http://e-catalog.name/>
4. Електронна бібліотека Lib.com.ua URL: <http://www.lib.com.ua/>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Українська бібліотека – «Джерело» URL: <http://ukrlib.com/>
7. arXiv.org - загальнодоступні наукові публікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arxiv.org/>
8. Google Scholar — пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Ресурси органів державної влади:

1. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

15. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2021-2022 навчальний рік, охоплюють:

1. Уточнення щодо форми підсумкового контролю у зв'язку зі змінами, внесеними до навчального плану та освітньої програми.
2. Внесення відповідних коригувань в розподіл балів, що їх отримують студенти в процесі вивчення дисципліни.
3. Уточнення кількості аудиторних годин, передбачених для проведення семінарських занять, в бік їх збільшення у зв'язку зі змінами, внесеними до навчального плану.
4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.